

Informační operace a IBCT

Plukovník v záloze Leonard G. Nowak pracuje jako smluvní analytik amerických pozemních sil, se zaměřením na informační operace, doktríny a systémy. V aktivní službě působil ve velitelských a štábních funkcích v USA, Německu, mj. jako G2 (náčelník zpravodajského oddělení) třetího sboru ve Fort Hood, Texas, a ředitel výzkumu boje při zpravodajském středisku a škole ve Fort Huachuca v Arizoně. Následující článek, který je převzat z amerického časopisu Military Review (September-October 2000), se zabývá jedním z mnoha problémů transformace současné americké armády, který je podle mínění autora poněkud opomíjen a zanedbáván, protože ne všichni dané problematice rozumí - informačními operacemi na úrovni brigády.

Koncepce nové a lehčí brigády pozemního vojska - dočasného bojového brigádního skupení (IBCT - *interim brigade combat team*) - má zlepšit strategickou mobilitu a urychlit reagování na potenciální problémová místa na operačním válčišti. Jedná se o poměrně zásadní změnu. Přitom při jakékoli změně struktury vojska je nutné uzavírat velké množství nejrůznějších kompromisů, např. mezi bojeschopností, logistickým zabezpečováním, schopností včasného zasazení, a to vede jen zřídka k ideálnímu řešení.

Při organizačním přechodu od těžkých sil k silám, jež bude možné snadno zasadit a logisticky zabezpečovat, dochází k vyrovnání poměru mezi ničivými účinky zbraní (*lethality*), bojeschopností jednotek a jejich zranitelností. Pokud má být dosažena taková schopnost reagování (*responsiveness*), která je nutná pro dosažení strategických cílů, bude třeba řešit velké množství navzájem se vylučujících kompromisů.

Přemístit se rychle do krizové oblasti, to je jen začátek. Hlavním posláním skupení IBCT je přežití na bojišti (*survival*) a úspěch. Aby svůj úkol splnily, musí jednotky IBCT za stejných podmínek zasazení operovat a bojovat podstatně lépe a rychleji než těžké jednotky nepřítel. Nelze zvítězit pouze větším počtem tun střel s ochuzeným uranem a vysoce výbušné munice, silnějším pancéřováním a velikostí logistiky. Proto se středně těžké síly musí znovu zaměřit na vedení vojenských operací - zvláště na vlastní boj. Proto musí být každý princip války znovu prověřen, bez jakýchkoli předsudků a bez formálního přístupu.

Velitelé dlouho učili tankové osádky, obsluhy děla i naváděných střel jak vyhledávat nepřátelská vozidla a za využití speciálních rádiových či radarových anténních soustav je okamžitě při spatření zaměřit a zničit. Předsunutí pozorovatelé byli školeni podobně. Vyřazením systému velení a řízení protivníka (C2 - *command and control*) je přerušen tok informací k nepřátelskému veliteli, sníží účinnost jeho palby a omezí jeho schopnost manévrovat. Vlastně ani těžké brigády nikdy neměly příliš velký zisk ze vzájemných přestřelek (*force-on-force slugfest*); daleko lepší ofenzivní i defenzivní výsledky má manévr (*flanking maneuvers*), taktické klamání a léčky.

Na taktické úrovni je podobná činnost vlastně tou nejjednodušší formou informačních operací (IO - *information operations*). Armáda může získat převahu na

bojišti jen naprostou integrací každého dostupného prvku bojové síly, včetně těch, které jsou dnešními těžkými silami pokládány za zbytečné.

Současné teorie informačních operací vyžadují, abychom se na vojenské operace dívali jako na určitý druh umění: zvítězíme tím, že uvedeme nepřítele do tak nepříznivého postavení, že je pro něj nevýhodné zůstat na bojišti. Pokud je taková operace správně provedena, lze dosáhnout téměř nekrvavého vítězství, a to ještě dříve, než vznikne rozsáhlý konflikt (*full-scale conflict*).

Informační operace tak mohou snížit pravděpodobnost propuknutí dlouhotrvajícího střetnutí (*close and prolonged engagement*), ve kterém ve skutečnosti prohrává i jeho vítěz.

Zvláště atraktivní jsou informační operace na úrovni brigády, protože jsou jednoduché a relativně nekomplikované, nekladou na velitele a štáb mnoho požadavků a je poměrně snadné jejich cíl splnit. Naším úkolem je najít ne zcela tradiční cesty jak ovlivnit nepřítele, zvláště jeho velitele, kteří rozhodují o vedení boje v určitém místě.

Na nižších taktických úrovních je to jednoduché: buď se zcela zastaví, nebo alespoň naruší tok informací protivníka; je třeba jej donutit, aby měl pochybnosti o svých schopnostech zvítězit, posléze zničit velitele i jeho štáb. Navíc plně integrované informační operace spolu s palbou a manévrem (nebo jen s hrozbou použití palby a manévru) zvyšují pravděpodobnost úspěchu vlastních sil.

Vstup do světa informačních operací začíná taktickým zpravodajstvím. Na neštěstí se taktické síly většinou soustřeďují pouze na sběr dat, čímž zužují zpravodajský pohled na nepřítele. Za úspěšné zpravodajské informace se v dnešní době pokládá popis určitých lokalit, kde jsou rozmístěny nepřátelské tanky a dělostřelectvo, a vylíčení toho, co nepřátelské síly (*maneuver forces*) právě dělají.

Jde o mechanický pohled na bojiště. Zpravodajští pracovníci na taktické úrovni se jen málo zajímají o to, jakým způsobem se velitel vojsk nepřítele rozhoduje, kde operuje na bojišti a kde je jeho systém C2 zranitelný ofenzivními informačními operacemi. Velitel IBCT, respektive jeho štáb, který trvá na mechanickém přístupu k vedení boje, ztrácí možnost bojovat s něčím dokonalejším (*smarter*) než je tradiční brigáda. A právě nový přístup k zpravodajské přípravě bojiště (*IPB - intelligence preparation of the battlefield*), spolu s rozkrytím systému velení a řízení C2 nepřítele, dokáže vytvořit jeho celkový obraz, který umožňuje veliteli IBCT, aby užil bojovou sílu daleko efektivněji.

Vycházejme z předpokladu, že skupení IBCT velí člověk, který je dobře obeznámen s informačními operacemi a má přiměřenou oporu v taktickém zpravodajství. Jaké nástroje může použít, aby na nepřítele zaútočil? Mezi prostředky ofenzivních informačních operací mohou patřit také:

- zbraně pro přímou palbu,
- podpůrné dělostřelectvo s přímou palbou,
- posílené dělostřelectvo či dělostřelectvo všeobecné palebné podpory,
- pozemní rušičky (mohou být přiděleny diviznímu zpravodajskému praporu), bitevní helikoptéry,
- taktická letecká podpora,
- jednotky psychologického působení.

Již při přípravě taktického plánu musí velitel IBCT zvažovat, jakým způsobem rozložit strukturu C2 nepřítele a její fungování. Protože nelze zničit všechny prvky nepřátelské C2, je třeba stanovit hlavní a vedlejší cíle informačních operací, určit čas, kdy mají být tyto úkoly provedeny, aby mohly být synchronizovány s manévrovým plánem (*maneuver plan*). Vzhledem k tomu, že ofenzivní účinky informačních operací nejsou trvalé, jsou plánovány až pro rozhodující okamžik operace. Koordinované a synchronizované informační operace, které jsou vedeny a plněny jako jakékoli jiné operace, umožňují veliteli maximalizovat použití bojové síly.

Právě tak jako pro ofenzivní informační operace, bude mít velitel i řadu nástrojů pro zabezpečení defenzivních IO. Souběžně s ofenzivním plánováním informačních operací, velitel IBCT stanoví vlastní kritické uzly (*friendly critical nodes*) a sítě (*nets*), které musí zůstat v činnosti, aby bylo možné úkol úspěšně splnit. Tyto uzly a sítě se stávají ústředním námětem brigádních defenzivních informačních operací; velitel hledá způsoby jak odvrátit pokusy nepřítele je zničit. Velitel také musí předvídat jaká bude vzájemná kooperace mezi ofenzivními a defenzivními informačními operacemi, pokud v průběhu operaci nastane moment, kdy bude třeba, aby se prostřednictvím C2 dosáhlo rozhodující výhody. Velitel může například značně snížit pravděpodobnost dělostřeleckého útoku proti svému taktickému operačnímu centru (*TOC - tactical operations center*) tím, že zaútočí na startovací síla nepřátelských bezpilotních průzkumných letounů (*UAV - unmanned aerial vehicle*) a na jejich vzdušná i pozemní řídicí stanoviště.

S ohledem na výše uvedené, mohou následující systémy a činnosti sloužit jako možné nástroje defenzivních informačních operací. Jde o:

- protivzdušné obranné systémy,
- kontrarozvědčné skupiny (*counterintelligence teams*),
- krytí, maskování a skrytí, včetně dýmu,
- taktické klamání, léčky a klamné útoky (*feints*),
- záložní komunikační spojení, včetně záložních velitelských stanovišť,
- opatření proti vedení nepřátelského průzkumu (*counter-reconnaissance*) a vojenská policie.

Jaké prostředky bude mít velitel pro vedení defenzivních a ofenzivních informačních operací k dispozici bude pochopitelně záviset na konkrétní situaci, protože za určitých okolností nemusí být některé z výše vyjmenovaných nástrojů vhodné.

Čím je velení blíže k boji, tím má více práce. Zřejmě bude třeba, aby se velitel IBCT obrátil na divizní nebo společné úkolové síly (*joint task force*), aby mu s realizací rozsáhlých informačních operací pomohly. Bude muset využít i prostředky vyčleněné pro informační operace z ostatních druhů vojsk. Jednotky IBCT totiž nebudou mít k dispozici ani dostatek času, ani vhodné štáby na plánování a vedení informačních operací v širším měřítku. Jejich rozsah se bude měnit v závislosti na typu operace.

Rychlý manévr musí být zabezpečen rychlými informačními operacemi. Na druhé straně, pokud jde o mírové operace, ty budou asi vyžadovat poněkud rozváznější tempo a v daleko vyšší míře budou koordinovány s činnostmi diplomatických, obchodních nebo

soukromých organizací (při využití prostředků informačních operací na úrovni válčičtě či státu).

Operační kontext zahrnuje síly protivníka, charakteristiku oblastí zájmů a všestranné a citlivé zpravodajské zabezpečení. Podobě jako manévr, palebná podpora a logistika, také zpravodajské funkce a systémy musí být stejně rychlé a schopné zasazení jako síly, které podporují. Zpravodajské informace, které vznikají na různých úrovních (*split-based intelligence*), mimo vlastní operační oblast, se dostávají přes velitele brigády, jeho štáb, satelity, až k jednotkám IBCT. Další možností jsou informace získané vzdušnými senzory, které jsou spojeny komunikačními kanály přímo s taktickým operačním centrem IBCT. Senzory satelitů a bezpilotních letounů, které startují mimo danou oblast, jsou komunikačními kanály (*downlinking*) spojeny s laptopy, a tak umožňují, aby jednotky IBCT získávaly taktické informace bez toho, aby zpravodajská zařízení a jejich značné technické zabezpečení muselo být vzeto do oblasti operací.

Předmětem tohoto článku ovšem není **jak** jednotky IBCT využívají v průběhu vojenských operací informační operace - ale spíše **zda** bude velitel IBCT schopen informační operace využít. Bohužel, v současné době všechno hraje v neprospěch inteligentního vedení války. Pokusům plně informační operace integrovat brání všeobecná neochota využívat informační operace na taktické úrovni. V učebních osnovách vojenských škol a školících středisek informační operace téměř chybí, bojových her s námětem informačních operací je ve výcvikovém programu bojového velení také velmi málo. Snad se tvůrcům koncepce IBCT podaří v následujících měsících tento handicap překonat.

* * *

IBCT nabízí armádě možnosti daleko převyšující potenciál tradičního víceúčelového taktického mobilního velení. IBCT dává armádě příležitost znovu promyslet mírové i bojové operace, protože vytváří nové koncepce a přizpůsobuje doktrínu požadavkům zítřka. Informační operace zcela určitě budou patřit mezi ty faktory, díky nimž se ze skupení IBCT stane skutečná bojová síla.